

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การจัดการประเพณีสลากภัตบ้านท่าชัย อำเภอ

ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อย่างมีส่วนร่วม

ของภาคประชาสังคม

ผู้เขียน

นางสาวสุภาวดี พรหมพิราม

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร. วรลัญจก์ บุญยสุรัตน์

บทคัดย่อ

การจัดการประเพณีสลากภัต บ้านท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนบ้านท่าชัย เรื่องราวและคุณค่าของประเพณีสลากภัต ตลอดจนสภาพปัญหาของการจัดการงานประเพณีสลากภัตของบ้านท่าชัย และเสนอวิธีการจัดการงานประเพณีสลากภัตบ้านท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม มีวิธีการศึกษาโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชุมชน สภาพสังคม สภาพปัญหา และสภาพการจัดการงานประเพณีสลากภัต บ้านท่าชัย ทั้งข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลข้อคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง แล้วจำแนกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีในการจัดการงานประเพณีสลากภัต บ้านท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่าชุมชนบ้านท่าชัยเป็นหมู่บ้านที่มีอยู่มาแต่เดิมมากกว่า 100 ปี มีชื่อปรากฏมาพร้อมหมู่บ้าน ชาวบ้านเรียกเพี้ยนมาจากคำว่า ท่าไทร เป็น ท่าชัย กล่าวคือบริเวณนี้เดิมเคยมีต้นไทรใหญ่ขึ้นอยู่ตรงทำน้ำแม่น้ำยม จึงได้ตั้งชื่อบ้านท่าชัยจนถึงปัจจุบัน เป็นชุมชนขนาดเล็ก ประชาชนตั้งบ้านเรือนรวมกันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่รวมกลุ่มกันในระบบเครือญาติ มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับแม่น้ำยมที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเกษตร นับถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน คือ วัดชัยสิทธิาราม ประเพณีสลากภัต เป็นประเพณีที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรจึงต้อง

ศึกษาจากการสัมภาษณ์ และสังเกตจากผู้รู้เท่านั้น ทำให้ทราบว่าประเพณีสลากภัตของบ้านท่าชัยมีจุดเริ่มมาจากความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยการปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ ประเพณีสลากภัตเป็นความเชื่อตั้งแต่สมัยพุทธกาลพระพุทธองค์ทรงอนุญาตไว้ เป็นชื่อเรียกวิธีถวายทานแก่พระสงฆ์วิธีหนึ่ง โดยการจับสลาก และไม่สามารถถวายแก่พระสงฆ์ทั้งหมดได้นอกจากนั้นสลากภัตยังเป็นหลักการในพระวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงวางไว้เพื่อสร้างจิตสำนึกความเท่าเทียมกันและสร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกันแก่คณะสงฆ์ ข้อสำคัญในการทำบุญสลากภัตก็คือเป็นการถวายทานแบบไม่เจาะจงตัวผู้รับ

Independent Study Title	Shalakapat Tradition Management of Ban Tha Chai, Sri Satchanalai District, Sukhothai Province by Civil Society Participations
Author	Miss Supawadee Promopiram
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Dr. Woralun Boonyasurat

ABSTRACT

The Management of Shalakapat Tradition of Ban Tha Chai, Sri Satchanalai District, Sukhothai Province by Civil Society Participations was studied for the following purposes; (1) to learn about social history contexts, (2) cultures of Ban Tha Chai, (3) stories and value of Shalakapat Tradition and (4) the difficulties of traditional management as well as to purpose method of administration to operate Shalakapat tradition of Ban Tha Chai, Sri Satchanalai District, Sukhothai Province with civil society involvements.

Comprehensive contexts of communities, societies, burdens and the management of Shalakapat tradition of Ban Tha Chai were studied by analyzing related documents, observing and interviewing using particular format to obtain opinions from the studied samples. The information gathered will be classified and analyzed descriptively in order to acquire the most appropriate management methods for Shalakapat Tradition of Ban Tha Chai, Sri Satchanalai District, Sukhothai Province with civil society participations.

According to the results, Ban Tha Chai community was settled more than ten decades ago. Community name ‘Tha Chai’ distorted from its original ‘Thasai’. The original name derived from

community surrounded natures which were full of banyan trees which covered the waterfront of Yom River. Ban Tha Chai is a small community. Public houses are combined into larger groups according to the kinship. Villagers' lifestyles are bound to the river that was used for their consumptions and agricultures. The villagers are Buddhist in nature and temple called 'Chai Sit Tha Raam' is a center of their spiritual thought. Shalakapat tradition has never been written in words so interviews and observations from the savants were used for data collection. As a result of the study, it was found that Shalakapat tradition of Ban Tha Chai originally occurred because of villagers' faith in Buddhism. The Shalakapat was an ancient custom inherited from the ancestors and was a belief from the earlier era. The name Shalakapat refers to method of randomly offering consumer goods to the monks. Furthermore, Shalakapat was the key principles which the former Buddha determined in the propose of creating the awareness of equality and unity among the clergies. Most importance practice of this tradition is to offer consumption goods at random to the monks.